

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

khaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištru v dijaškem sestanšču (Knabensominar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list bres posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 5 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 18 kr.

Mir!

Boljšega in lepšega pač ni nič v človeškem življenju, nego je ljubi mir. Mir srea pri posameznih ljudeh, mir v družini in mir v javnem državljskem življenju je glavni pogoj za naravno in vstrajno pospeševanje duševnega in gmotnega blagra tako posameznih ljudi kakor vsega ljudstva.

Če to pomislimo, tedaj se ne bomo čudili, zakaj da so angelji pri rojstvu Zveličarjevem peli: „Slava Bogu na višini in mir ljudem na zemlji“, in zakaj da je po svojem vstajenju Jezus svoje učence pozdravil z besedami: „Mir z vami!“

Namen njegovega včlovečenja, učenja in trpljenja je namreč bil, zavrženemu ljudstvu pripraviti mir, kakoršnega mu svet ne more dati: mir z Bogom, mir z bližnjimi in mir s samim seboj.

Sredstvo v dosego tega mira pa je Kristusov nauk, njegova sv. vera, katero hrani in uči katoliška cerkev. Čim bolj se ljudje držijo sv. katoliške vere, tim lepši mir vlada med njimi, čim manj pa za sv. vero marajo, tim več je med njimi nemira in prepira. Te resnice mi pač ni treba z drugimi dokazi potrjevati, nego da opozorim blagovoljne čitatelje na družinske in državne razmere sedanjega časa. Med državami, med narodi, med družinami in posameznimi ljudmi je veliko nemira in prepira, in kdor hoče temu vzroke iskati, ne bo našel drugega prvotnega vzroka, nego pomanjkanje krščanskega mišljenja in življenja, pomanjkanje žive vere.

Zakaj se tedaj vzdiguje država zoper državo, zakaj vstaja narod zoper narod, zakaj je toliko prepira med družinami in posameznimi ljudmi? Zato, ker ljudem manjka žive vere ter se nečejo držati glavnega krščanskega načela: „Kar ti nečeš, da bi drugi tebi storili, tega tudi ti drugim ne stori.“

Kar te dni kat. cerkev vernim s prižnice

oznauja, to torej tudi mi svojim čitateljem prav iz srea želimo: „Mir z vami!“ Mir in zadovoljnost želimo posameznim, mir in edinost družinam, mir in medsebojno spoštovanje narodom in — kar bo nasledek tega — zadovoljnost in srečo vsem.

Vem sicer, da bo ta želja ostala — želja, ker premalo ljudi goji to željo po ljubem miru, in sicer zato, ker jih je premalo, zlasti v odločujočih krogih, ki bi bili prešinjeni s pravim krščanskim duhom.

Vendar ko to pišem, imam to tolažbo, da naše verno, nepokvarjeno ljudstvo v obče ljubi in želi krščanski mir, in le nekatere popačene osebe in večinoma med naše ljudstvo naseljeni tuji motijo ta ljubi krščanski mir, — tuji, ki so s tujim denarjem prinesli tuje šege in tuje nazore, in s tem nemir in prepir med naše mirno ljudstvo. In ako se ti ljudje še vsilijo ljudstvu za njihove zastopnike, potem zanesejo oni prepir v ljudska zastopništva in od ondot med različne narode po celi državi.

Ako hočemo tedaj ljubi mir in ž njim zadovoljnost in srečo, moramo se prepirljivih in nevernih ljudi izogibati in zlasti za svoje zastopnike takih ljudi nikoli ne voliti.

Volitve za državni zbor se nam spet bližajo. Sklenite torej že danes v svojem sreu, da hočete svoj glas pri teh volitvah dati le miroljubnim krščanskim možem; zlasti vi, štajerski Slovenci! odločite se že zdaj zato, da bote le tiste može volili, ktere bodo vam vaši resnični prijatelji v „Slov. Gospodarji“ priporočali; kajti tisti gospodje bodo zanesljivo delali vedno za mir in srečo svojih volilcev in za srečo in blagor naše mile domovine — Avstrije.

0 braternal Matere Božje 7 žalostij v Celji.

„Bolečin svoje matere ne pozabi.“ (Sir. 7, 29.) — po teh besedah sv. Duha so se gotovo ravnali prebivalci Celjskega mesta in so

sednih krajev, da so že v starodavnih časih slavno braterno M. B. 7 žalostij vpeljali. Družbeniki te bratovščine se namreč vsaki dan z 1 Oče našem in 1 Češčeno Marijo žalostni M. B. priporočajo, in njo za pomoč o smrtni uri prosijo. Po vsi Štajerski deželi, zlasti pa v Lavantinski škofiji, šteje braterna mnogo družbenikov. Radi prihajajo v prijazno, farni cerkvi Celjski prizidano kapelico žalostne Matere Božje, in tam po besedah sv. Duha „V svoje srce me zakrij“ (Vis. p. 8, 6.) v tužnih urah hladnega tolažila v ranjenem Marijinem srcu iščejo. — Posebno pa je vsaki cvetni petek kapelica od ranega jutra skoraj skoz celi dan z družbeniki in drugimi častilci M. B. prenapolnjena. Ta cvetni petek je namreč glavni praznik bratovščine, in se kolikor mogoče, slovesno obhaja. V posebnem govoru se družbenikom, kojih je večina navzočih, o stanju bratrne poroča. Tako je imela bratovščina tudi na letošni cvetni petek — to je 27. sušca — slovesno sv. opravilo s primernim govorom. P. n. družbenikom, ki niso navzoči bili, se sledeče naznanja:

V preteklem bratrnem letu, namreč od lanskega cvetnega petka do letošnjega, je, kolikor se je zvedeti dalo, 12 udov odmrlo; izmed teh jih je 7 v Celjski župniji, 5 pa zvanaj stanovalo. Za vsakim posebej se je iz lece oznailo in služilo mrtvaško sv. opravilo. Razun tega so se skoz celo leto o petkih v žal. kapeli vsled bratrnih pravil za vse med letom odmrle družbenike sv. meše opravljale.

Dne 4. novembra je bilo mrtvaško sv. opravilo za vse rajne družbenike. — Imetje bratrne znaša 1051 fl. 10 kr., in je v Celjski hranilnici vloženo. Ta svota se je v primeri z drugimi leti zato zdatno pomnožila, ker je neki (neimenovan) družbenik 100 fl. daroval. Naj se še tukaj omeni posebna dobrota ali milost, koja se je bratovščini v preteklem letu podelila. Sv. Oče Leo XIII. so namreč dne 15. majnika odločiti blagovolili, da je altar žal. kapele v Celju za vselej privilegiran, in da je vsaka duša v vicah, za katero se pri tem altarju sv. meša služi, popolnega odpustka deležna. Gotovo neprecenljiva dobrota!

P. n. udje, ki še lanske ali še dalje zaostale letnine niso odrajtali, se uljudno prosijo, da njo ali osebno prinesejo, ali pa po poštni nakaznici pošljejo. Od vmrlih družbenikov pa naj sorodniki bratrnsko knjižico izročijo, da se za nje mrtvaško sv. opravilo služiti in na njih mesto novi udje vpisati zamorejo. — Če je kdo znabiti o kaki bratrnski zadevi v dvomu, naj se oglasi, in hitro se mu bo s pojasnilom postreglo.

V Celju meseca sušca 1885.

Anton Šlander,
vikar in voditelj bratrne.

Gospodarske stvari.

Kako treba krompir saditi in pridelovati.

II. Tudi obdelovanje zemljišča je včasih pomanjkljivo, in ne redkokrat se primeri, da se strnišča še le spomladi preorjejo ali prekopljejo in tako krompir v na novo prebrneno zemljo posadi. To je na vsak način krivo. Krompir zahteva globoko, dobro pripravljeno, rahlo zemljo in zato se mora že v jesen polje za krompir globoko preorati ali prekopati in spomladi najmanj še enkrat prst preobrniti.

Sadi se krompir v nekterih krajih prezgodaj. Prezgodnje sadenje nima ne le nobene koristi, marveč v mnogih slučajih še škode. Le po suhih, toplih in mrazov dobro zavarovanih legah se more svetovati krompir rano saditi. V težki, mokrotni in mrzli zemlji gre krompir še le v drugi polovici aprila ali v začetku maja, ko je zemlja že dosti pregreta, saditi. Še le, ko je zemlja že na 10° Celsija razgreta, krompir začne poganjati. zato je brez koristi krompir prej v zemljo polagati. Tudi se ne sme v nemar puščati, da krompirjeve mladike že pri mrazu od 1° Celsija pozebejo; zato je v krajih, kjer so še pozne slane in mrazovi na dnevnem redu, rano posajanje krompirja zelo nevarno, in bi se ne smelo goditi.

Mnogo se greši pri izbiranju in ravnanju s semenom. Za seme bi se morali le popolnoma izraščeni, zdravi gomolji jemati. Žal, da se v mnogih slučajih ravno nasprotno godi. Posebno pa se pogosto primeri, da se krompir, ki je že močno razcimljen in kateremu so se cime potrgale, za seme vzame. Taki gomolji so že velik del svoje redivne moči izgubili in dajejo potem navadno tudi slabejše obrodke. Drugače je stvar, ako se slabo razcimljen krompir v že dobro razgreto zemljo polaga. Tu se rast in tudi zrelost krompirja pospešuje in tudi obilnost obrodka se pomnoži.

Celi gomolji so za posajanje boljši od razrezanih. Kdor jih pa reže, naj tako narezano seme nekoliko dni na suhem past, da se narezi nekoliko posuše in zacelijo. Naj se razrezan krompir z pepelom ali malcem potrosi; to mnogo pomaga v zacelitev narezkov.

Velika hiba je dalje tudi ta, da se seme ne menjava. Brž ko krompirjev obródek začne pojemati in brž ko njihova dobrota ponehava, zlasti pa če začne krompir bolezní napadati, se mora seme premenjati. Kaj takega pa mali kmetovalec prav redkokdaj stori. Semenski gomolji se v mnogih gospodarstvih celo ne premenjajo in na navedene okolnosti se celo nič ne porajta.

So gospodarstva, v katerih se skozi 20 in več let seme vedno le iz domačega pridelka jemlje in kjer se na premenjavo semena še po-